

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1922.

Andra kammaren.

Nr 1.

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren till lagtima möte här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingslokalen

tisdagen den 10 januari,

kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades av representanten för Stockholms län, herr *Akerlund*, såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagar, med följande ord: Även detta år åligger det mig att öppna andra kammarens första sammanträde, och får jag hälsa kammarens ledamöter välkomna till det krävande och säkerligen särskilt ansvarsfulla arbete, som föreligger.

Trots den långa fredsperiod vi åtnjutit hava vi kommit i ett ekonomiskt läge, som säkerligen icke ens tillåter oss att tillgodose de nödvändigaste kraven, än mindre de ganska omåttliga, som litet emellan framkomma, utan att minsta hänsyn tages till vårt ekonomiska läge. De rikliga inkomster, som världskriget tillförde oss, hava — likasom de Krimkriget förskaffade oss — i ytterst få fall medfört varaktigt gagn utan kommit stora folklager att hålla före, det guldfloden städse skulle fortfara, även om vi ej genom eget arbete skaffade den tillflöden.

Kraven på staten bliva allt större år från år, och på dyrbara experiment samt reformer av ganska tivelaktigt värde hava vi sanneligen ej sparat.

Mätte vi så långt möjligt söka leva av vår egen produktion samt upphöra med import av åtminstone utländsk lyx, och må det redan länge hörda vackra talet om idogt arbete, sparsamhet och förnöjsamhet med måttliga förhållanden bliva mera än tomma fraser så för staten som för den enskilde, ty endast då skola vi som i framfarna nödtider förmå arbeta oss upp till lyckligare förhållanden.

Mätte den Högste hålla sin hand över vårt fädernesland och samtliga dess inbyggare. Med dessa ord förklarar jag andra kammarens första sammanträde vid 1922 års lagtima riksdag öppnat.

Andra kammarens protokoll 1922. Nr 1.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses, ävensom att kanslibiträden och vaktbetjäning blivit till erforderligt antal av honom för tillfället antagna; och blevo på framställd proposition dessa åtgärder av kammaren godkända.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 9 januari 1922.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter, som skulle inför departementschefen verkställas, innan årets lagtima riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar R. E. Norberg, Sven Palme och E. A. Nilson samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Gustaf Kobb, H. S. Tamm och K. Hildebrand.

Till justitiedepartementet hade insänts *dels* fullmakter för ledamöter av riksdagens andra kammare, vilka blivit utsedda vid de nya val i hela riket till nämnda kammare, som jämlikt särskilda Kungl. Maj:ts förordningar den 18 juli 1921 förrättats under september samma år, *dels ock* fullmakter för ombudsmannen M. L. Pettersson i Broaryd, kamreraren C. Brännberg i Lysekil och Lars Olsson i Hov, vilka vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda att inträda som ledamöter i stället för respektive Oscar Ericsson i Oberga, G. W. Hansson i Gårda och C. A. Carlsson i Gävle, som vid omförmälda allmänna val blivit utsedda till riksdagsmän, men vilkas platser sedermera blivit lediga.

Från granskning undantogs för sistnämnda personer inkomna fullmakter. Granskning företogs därefter av övriga fullmakter.

Det anmärktes härvid, att i vissa fullmakter valkretsens namn ej angivits i full överensstämmelse med dess benämning enligt 30 § i lagen om val till riksdagen, samt att namn å valkrets icke funnes upptaget i den fullmakt, som blivit utfärdad för ovan nämnde ombudsmannen M. L. Pettersson.

Vad sålunda anmärkts syntes dock icke vara av beskaffenhet att tvivel därigenom kunde uppkomma angående de valkretsar, som med fullmakterna avsåges, vilket, jämväl vad anginge fullmakten för ombudsmannen Pettersson, otvetydigt framginge av fullmaktens innehåll.

I fullmakterna för ledamöterna för Älvsborgs läns norra valkrets och samma läns södra valkrets hade upptagits, att nämnda ledamöter blivit utsedda »vid riksdagsmannaval» hållet den 11 september 1921, d. v. s. den valdag, vilken blivit av Kungl. Maj:t bestämd för sagda valkretsar. Ehuru jämlikt det i 86 § i vallagen föreskrivna formulär i fullmakten rätteligen bort, i stället för valet, åberopas den efterföljande röstsammanräkningen med angivande av tiden för denna, ansågs ifrågavarande formulering av fullmakterna icke kunna medföra missförstånd eller tvivel angående fullmakternas rätta innebörd, vadan även dessa fullmakter godkändes.

Vidare erinrades såsom avvikande från oförmälda formulär, att en del fullmakter försetts med överskriften »fullmakt». Då härigenom meningen ej förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågs anmärkningen ej böra utgöra hinder för fullmakternas godkännande.

I övrigt blevo de granskade fullmakterna lämnade utan anmärkning.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å andra kammarens ledamöter enligt de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till kammaren.

I ämbetet:

Lennart Berglöf.

Den i protokollet oförmälda förteckningen var av följande lydelse:

Förteckning å de ledamöter av riksdagens andra kammare, för vilka den 9 januari 1922 fullmakter granskats inför chefen för justitiedepartementet.

Stockholms stad.

1. Statsministern Hjalmar Branting.
2. Konteramiralen Arvid Lindman.
3. Statsrådet Herman Lindqvist.
4. Statsrådet P. Albin Hansson.
5. Civilingenjör Sven Lübeck.
6. Byråassistenten Oskar Hagman.
7. Lektorn Karl Starbäck.
8. Riksdagsmannen Edvard Johanson.
9. Landshövdingen Nils Edén.
10. Fru Agda Maria Östlund, född Lundgren.
11. Direktören för Sveriges allmänna exportförening Erik Nylander.
12. Riksdagsmannen Ernst Eriksson.
13. Fröken Bertha Wellin.
14. Ekonomichefen Karl Kilbom.
15. Ledamoten av arbetsrådet K. W. Holmström.
16. Byrådirektören H. Kinmanson.

Stockholms län.

17. Jordbrukaren Per Henning Sjöblom i Gribby.
18. Skomakarmästaren Karl Johan Söderberg i Gillbo.
19. Lantbrukaren Carl Axel Sundling i Söderby.
20. Snickaren Carl Valter Martin Andersson i Igelboda.
21. Borgmästaren Jakob Gustav Pettersson i Södertälje.
22. Snickaren Sven Johan Karlsson i Nynäshamn.
23. Godsägaren Erik Gabriel Henrik Åkerlund i Norr-Järsjö.
24. Stenhuggaren Karl Verner Karlsson i Vätö.
25. Småbrukaren Johannes Allan Andersson i Tungelsta.

Uppsala län.

26. Riksdagsmannen K. A. Borg i Skutskär.
27. Arrendatorn O. Lundqvist i Baggarbo.
28. Folkskolläraren Oscar E. Sjölander i Kungsängen.
29. Lantbrukaren E. Björnberg i Enköping.
30. Lantbrukaren C. G. Olsson i Golvvasta.

Södermanlands län.

31. Förrådsförmannen Anders Johan Bårg i Katrineholm.
32. Lantbrukaren Gustaf Olsson i Ramsta.
33. Redaktören Conrad Jonsson i Eskilstuna.
34. Hemmansägaren Carl Johan Johansson i Uppmälby.
35. Fabriksförvaltaren Erik Laurén i Eskilstuna.
36. Fröken Elisabeth Tamm i Fogelstad.
37. Redaktören Karl Andersson i Katrineholm.

Östergötlands län.

38. Redaktören Karl Selim Wallentin Ward i Norrköping.
39. Lantbrukaren David Hjalmar Pettersson i Bjälbo.
40. Lantbrukaren Erik Gustaf Johansson i Kullerstad.
41. Lokomotivföraren Oscar Gottfrid Karlsson i Vadstena.
42. Lantbrukaren Sven August Olsson i Labbemåla.
43. Borgmästaren Gustaf Adolf Björkman i Norrköping.
44. Lantbrukaren Karl Allan Westman i Broby.
45. Landstingsmannen Frans Oskar Eriksson i Boxholm.
46. Redaktören Carl Sjögren i Motala.
47. Häradshövdingen Carl Theodor af Ekenstam i Hösterum.
48. Järnarbetaren Gustaf Holmberg i Linköping.
49. Stationsskrivaren Karl Knutsson i Mjölby.

Jönköpings län.

50. Lantbrukaren Per Bernhard Nilsson i Landeryd.
51. Möbelsnickaren Johan Erik Gereon Fast i Nässjö.
52. Direktören Felix Teodor Hamrin i Jönköping.
53. Lantbrukaren Johan August Jonsson i Hökhult.
54. Riksdagsmannen G. Svärd i Holsbybrunn.
55. Lasarettsläkaren Axel Eurén i Jönköping.

56. Lantbrukaren Oscar Ludvig Carlström i Helgagård.
57. Fabriksarbetaren Carl Oskar Johanson i Huskvarna.
58. Ombudsmannen M. L. Pettersson i Broaryd.

Kronobergs län.

59. Riksdagsmannen Ernst Otto Magnusson i Tumhult.
60. Landstingsmannen Josef Herman Blomqvist i Gravaregården.
61. Riksdagsmannen Peter Magnus Olsson i Blädinge.
62. Riksdagsmannen Gustaf Hjalmar Svensson i Grönvik.
63. Landstingsmannen Eric Rydström i Vråen.
64. Landstingsmannen Henning Vilhelm Leo i Älmhult.

Kalmar län.

65. Riksdagsmannen David Norman i Ävadet.
66. Riksdagsmannen Karl E. Magnusson i Kalmar.
67. Riksdagsmannen Sigurd A. Carlsson i Solberga.
68. Regementspastorn P. Valerius Olsson i Kalmar.
69. Lektorn L. E. Dalgren i Västervik.
70. Lantbrukaren E. Gustafsson i Vimmerby.
71. Riksdagsmannen Carl Johansson i Hörninge.
72. Riksdagsmannen Alb. Johansson i Krogstorp.
73. Folkskolläraren Ruben Wagnsson i Oskarshamn.

Gottlands län.

74. Lantbrukaren David Adolf Hugo Karlström i Tjouis.
75. Lantbrukaren Johan Theodor Hansén i Bonsarve.
76. Lantbrukaren Petter Theodor Gardell i Gans.

Blekinge län.

77. Riksdagsmannen Algot Törnkvist i Karlskrona.
78. Riksdagsmannen John Jönsson i Boa.
79. Riksdagsmannen Oskar Kloo i Karlskrona.
80. Riksdagsmannen Björn Holmgren i Karlskrona.
81. Lantbrukaren Ola Jeppsson i Mörrum.
82. Stuveriarbetaren Robert Berg i Karlskrona.

Kristianstads län.

83. Riksdagsmannen Lars Borggren i Ängelholm.
84. Riksdagsmannen greve R. G. Hamilton å Ovesholm.
85. Riksdagsmannen Per Nilsson i Bonarp.
86. Riksdagsmannen L. A. Björklund i Hässleholm.
87. Riksdagsmannen Sven Bengtsson i Norup.
88. Riksdagsmannen Swen Persson i Fritorp.
89. Riksdagsmannen N. Björk i Tryde.
90. Kvarnarbetaren Ola Isaksson i Norra Åsum.
91. Riksdagsmannen Swen Jönsson i Fridhill.

Malmö, Hälsingborgs, Landskrona och Lunds städer.

92. Redaktören Arthur Engberg i Malmö.
93. Direktören Malte Sommelius i Hälsingborg.
94. Järnvägstjänstemannen M. Chr. Jensen i Lund.
95. Folkskolläraren Värner Rydén i Malmö.
96. Grosshandlaren Nils Winkler i Malmö.
97. Folkskolläraren O. H. Waldén i Landskrona.
98. Konduktören Carl Lovén i Malmö.
99. Professorn Claes Lindskog i Lund.

Malmöhus läns valkræts.

100. Statsrådet F. V. Thorsson.
101. Lantbrukaren Olof Nilsson i Tånga.
102. Lantbrukaren Olof Olsson i Kullenbergstorp.
103. Filosofie kandidaten P. E. Sköld i Oxie.
104. Agronomen Dan Poppius i Knästorp.
105. Gruvarbetaren N. K. Törnkvist i Bjöv.
106. Lantbrukaren Johan Jönsson i Revinge.
107. Skomakaren Olof Andersson i Höör.
108. Lantbrukaren Janne Nilsson i Köinge.
109. Lantbrukaren Anders Paulsen i Tågarp.
110. Ryttmästaren J. Fjellman i Ystad.

Hallands län.

111. Handlanden Anders Henriksson i Heberg.
112. Lantbrukaren Nils Johansson i Brånalt.
113. Glassliparen Axel Lindqvist i Halmstad.
114. Godsägaren friherre Richard Hermelin å Fröllinge.
115. Medicine licentiaten Erik Uddenberg i Varberg.
116. Fattigvårdskonsulenten Carl Oskar Strid i Nyhem.

Göteborgs stad.

117. Folkskolläraren Emil Kristensson.
118. Bagaren Algot Sjöström.
119. Direktören Edvard Lithander.
120. Stationskarlen Julius Hedvall.
121. Stationsförmannen C. V. O. Höglund.
122. Kyrkoherden Per Pehrsson.
123. Handlanden Erik Röing.
124. Fotografen Nelly Maria Thüring.

Göteborgs och Bohus läns landstingsområde.

125. Riksdagsmannen Oscar N. Olsson.
126. Riksdagsmannen Cornelius Olsson.
127. Riksdagsmannen Axel Ljungberg.
128. Riksdagsmannen Oscar Osberg.
129. Riksdagsmannen Bernh. Corneliussen.
130. Ombudsmannen Carl Vilhelm Carlsson.

- 131. Riksdagsmannen Herman Andersson.
- 132. Riksdagsmannen Adolf Wallerius.
- 133. Kamreraren C. Brännberg.

Älvsborgs läns norra valkrets.

- 134. Riksdagsmannen Anders Hansson i Trollhättan.
- 135. Riksdagsmannen friherre O. Silfverschiöld å Koberg.
- 136. Riksdagsmannen Aug. Danielsson i Magra.
- 137. Riksdagsmannen And. Lindgren å Dingelviks gård.
- 138. Banvakten C. P. Olsson i Mellerud.
- 139. Riksdagsmannen Arthur Gustafson i Kasenberg.
- 140. Lantbrukaren Axel Andersson i Kroken.

Älvsborgs läns södra valkrets.

- 141. Lantbrukaren S. A. Larsson i Kroken.
- 142. Disponenten Edvin Leffler i Kinna.
- 143. Lantbrukaren C. A. Björkman i Långhem.
- 144. Riksdagsmannen Sven Ljungkvist i Borås.
- 145. Riksdagsmannen Artur Ryberg i Lindås.

Skaraborgs län.

- 146. Trädgårdsmästaren Karl Hilding Magnusson i Skövde.
- 147. Folkskolläraren Johan Wilhelm Billqvist i Skövde.
- 148. Lantbrukaren August Vilhelm Lundén i Mosseberg.
- 149. Hemmansägaren Per August Månsson i Backa.
- 150. Lantbrukaren Carl Emil Bengtsson i Kullen.
- 151. Konduktören Helge Karl Vilhelm Bäcklund i Falköping-Ranten.
- 152. Lantbrukaren Carl Arvid Andersson i Storegården.
- 153. Fabrikören Carl Emil Bodén i Hjo.
- 154. Lantbrukaren Gustav Albert Johanson i Hallagården.
- 155. Småbrukaren Carl Otto Wahlstedt i Sävared.

Värmlands län.

- 156. Lantbrukaren Lars Johan Carlsson-Frosterud i Skåre.
- 157. Hemmansägaren Carl Petter Jansson i Edsbäcken.
- 158. Kassören Anders Norsell i Karlstad.
- 159. Godsägaren Carl Axel Ros å Årås.
- 160. Vagn- och stallkarlen Aug. Spångberg i Charlottenberg.
- 161. Hemmansägaren Johan Petter Igel i Getebol.
- 162. Snickaren Herman Norling i Lesjöfors.
- 163. Lantbrukaren Alfred Persson i Björsbyholm.
- 164. Hemmansägaren Emil Andersson i Prästbol.
- 165. Hemmansägaren Nils Svensson i Långelanda.

Örebro län.

- 166. Riksdagsmannen Anders Anderson i Råstock.
- 167. Bankofullmäktigen E. A. Nilson.

- 168. Riksdagsmannen Edvard Uddenberg i Karlskoga.
- 169. Riksdagsmannen Viktor Öhman i Örebro.
- 170. Riksdagsmannen A. P. Gustafsson i Örebro.
- 171. Riksdagsmannen P. Ödström i Hammar.
- 172. Riksdagsmannen Olof Nilsson i Örebro.
- 173. Riksdagsmannen Ivar Pettersson i Stäringe.
- 174. Folkskolläraren C. A. Molin i Aspa bruk.

Västmanlands län.

- 175. Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson i Västerås.
- 176. Riksdagsmannen A. W. Pettersson i Köping.
- 177. Riksdagsmannen Adolf Jansson i Kungsör.
- 178. Redaktören Emil Olovsson i Västerås.
- 179. Stationskarlen Anton Eklund i Ransta.
- 180. Riksdagsmannen A. J. Johansson i Bro.
- 181. Godsägaren L. L. Lorichs i Bernshammar.

Kopparbergs län.

- 182. Riksdagsmannen Bernhard Eriksson i Grängesberg.
- 183. Riksdagsmannen Anders Olsson i Mora.
- 184. Riksdagsmannen Robert Jansson i Falun.
- 185. Riksdagsmannen Fredrik Aarnseth i Malung.
- 186. Riksdagsmannen E. G. Nilsson i Vibberbo.
- 187. Riksdagsmannen Eskils Hans Hansson i Bäck.
- 188. Gruvarbetaren Värner Karlsson i Grängesberg.
- 189. Kommunalnämndsordföranden Gust. K. Pettersson i Hällbacken.
- 190. Lantbrukaren O. A. Ernfors i Björka.
- 191. Riksdagsmannen Gustaf H. Andersson i Rasjön.

Gävleborgs län.

- 192. Ombudsmannen August Sävström i Bollnäs.
- 193. Redaktören Adolv Olsson i Gävle.
- 194. Postiljonen P. Granath i Hudiksvall.
- 195. Byggmästaren Olof Johansson i Edsbyn.
- 196. Journalisten Fabian Månsson i Hagaström.
- 197. Hemmansägaren Johan Johansson i Kälkebo.
- 198. Sparbankskamreraren Ernst Lindley i Söderhamn.
- 199. Lantbrukaren Viktor Herou i Österfärnebo.
- 200. Löjtnanten Nils Holmström i Gävle.
- 201. Riksdagsmannen Lars Olsson i Hov.

Västernorrlands län.

- 202. Riksdagsmannen C. A. Svensson i Skön.
- 203. Riksdagsmannen Ivar Vennerström i Sollefteå.
- 204. Redaktören Ivar Österström i Härnösand.
- 205. Redaktören Mauritz Wästberg i Sundsvall.
- 206. Riksdagsmannen C. J. Öberg i Domsjö.

- 207. Riksdagsmannen G. Strindlund i Skedom.
- 208. Riksdagsmannen C. O. Johansson i Sollefteå.
- 209. Riksdagsmannen Robert Karlsson i Gasabäck.
- 210. Maskinsnickaren Helmer Molander i Lövudden.
- 211. Järnvägstjänstemannen Helmer Lagerkvist i Ånge.

Jämtlands län.

- 212. Hemmansägaren Johan Olofsson i Digernäs.
- 213. Häradsdomaren Per Persson i Trången.
- 214. Fattigvårdskonsulenten Verner Hedlund i Östersund.
- 215. Folkskolinspektören Carl Sehlin i Östersund.
- 216. Länsagronomen Per Samuel Hedlund i Östersund.

Västerbottens län.

- 217. Hemmansägaren Johan Rehn i Hissjö.
- 218. Hemmansägaren Ludwig Brännström i Ljusvattnet.
- 219. Redaktören Anton Wikström i Skellefteå.
- 220. Hemmansägaren Adolf Wiklund i Brattfors.
- 221. Redaktören Elov Lindberg i Umeå.
- 222. Folkskolläraren W. Bäckström i Bjurholm.
- 223. Hemmansägaren Ewald Lindmark i Drängsmark.

Norrbottens län.

- 224. Riksdagsmannen J. P. Dahlnén i Kiruna.
- 225. Riksdagsmannen N. E. Nilsson i Antnäs.
- 226. Riksdagsmannen Ernst Hage i Luleå.
- 227. Riksdagsmannen Linus Lundström i Långnäs.
- 228. Lokomotivförelaren Robert Samuelsson i Luleå.
- 229. Riksdagsmannen Kr. Bergström i Högsön.
- 230. Riksdagsmannen O. W. Lövgren i Nyborg.

§ 4.

Företogs upprop av kammarens ledamöter; och befunnos därvid följande ledamöter frånvarande, nämligen herrar Sjöblom, Ward, Törnkvist i Karlskrona, Nilsson i Bonarp, Jönsson i Fridhill, Persson i Fritorp, Björk, Isaksson, Waldén, Winkler, Jensen, Nilsson i Tånga, Törnkvist i Bjuv, Johansson i Brånalt, Norsell och Hedlund i Häste.

Herr ordföranden tillkännagav, att herrar Sjöblom, Nilsson i Bonarp och Persson i Fritorp uti ingivna ansökningar anhållit om ledighet från riksdagsgörömlen från och med den 10 innevarande januari, herr Sjöblom under 14 dagar till följd av sjukdom, herr Nilsson i Bonarp under 3 dagar på grund av sjukdomsfall inom familjen och herr Persson i Fritorp under 5 dagar på grund av hans hustrus frånfälle, att från herrar Winkler och Hedlund i Häste inkommit läkarbetyg, utvisande att de till följd av sjukdom vore urståndsatta att inställa sig vid riksdagens början, samt att herr Ward telegrafiskt

anmäلت, att han på grund av tågförsening vore förhindrad att infinna sig vid sammanträdet's början.

§ 5.

Anställdes val av talman och vice talmän i kammaren; och företogs först val av talman.

Efter valets slut befanns hava till talman blivit utsedd herr *Larsson* i Västerås med 206 röster.

Tre röster avgåvos å herr *Hamilton*, varjämte herrar *Nilsson* i Bonarp och *E. A. Nilson* i Örebro erhöello en röst vardera.

§ 6.

Vidare företogs val av förste vice talman; och utsågs därvid herr *Hamilton* med 191 eller alla avgivna godkända röster.

§ 7.

Vid härpå anställt val av andre vice talman blev därtill vald herr *Nilsson* i Bonarp med 175 eller alla avgivna röster.

§ 8.

Alderspresidenten överlämnade ordförandeklubban till herr *talmannen*, varefter denne hälsade kammaren med följande tal: Mina damer och herrar! Jag tackar eder för det förtroende, som ni visat mig genom det nyss förrättade valet. Det var med stor tvekan som jag mottog denna kandidatur, då jag var och fortfarande är fullt medveten om svårigheten för mig att på ett tillfredsställande sätt kunna fylla de ansvarsfulla och grannliga uppgifter, som åligga kammarens talman. Därför hemställer jag vördsamt till eder, kammarens ledamöter, om välvilligt överseende med de brister, som komma att vidlåda mitt talmanskap, detta under förhoppning om att jag åtminstone i någon mån skall kunna lyckas motsvara det visade förtroendet. Den goda viljan från min sida att i det avseendet söka göra det bästa möjliga skall ingalunda saknas från min sida.

Beträffande riksdagsarbetet äro vi alla medvetna om, att vi nu samlats till denna riksdag under förhållanden, som i vissa avseenden äro bekymmersammare än tidigare varit förhållandet. Den allmänna depressionen har allt mer gripit omkring sig och medfört ökad arbetslöshet, umbäranden och nöd bland stora lager av landets befolkning. Bland de viktiga frågor, som bebådas bli förelagda riksdagen till prövning, äro därför givetvis upptagna åtgärder till bekämpande av arbetslösheten, bispringande av arbetslöshetens offer och lindrande av nöden i de många tusen hemmen. I dessa frågor komma säkerligen olika meningar att bryta sig mot varandra. Det må dock tillåtas mig att uttala den förhoppningen, att ur dessa meningsbrytningar skall kunna framgå ett resultat, som är ägnat att på ett verksamt sätt

främja de nyss angivna syftemålen. Jag hoppas också, att en god lösning må ernås även i alla andra viktigare frågor, som kammaren får att behandla.

Med uttalande av dessa förhoppningar hälsar jag kammarens samtliga ledamöter, både omvalda och nyvalda, välkomna. Jag riktar därvid en särskilt hjärtlig välkomsthälsning till de kvinnor, som i dag för första gången tagit säte och stämma i denna kammare.

§ 9.

De i § 4 omnämnda sjukbetygen för herrar Winkler och Hedlund i Häste, som nu ånyo föredrogos, lades till handlingarna, varjämte det av herr Ward anmälda förfallet av kammaren godkändes.

Vidare föredrogos åter de av herrar Sjöblom, andre vice talmannen Nilsson och Persson i Fritorp ingivna ansökningar om ledighet från riksdagsgöromålen; och blevo desamma av kammaren bifallna.

§ 10.

Herr talmannen föredrog ånyo det under § 3 här ovan intagna protokollet, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri omförmälda fullmakterna, lägga protokollet till handlingarna.

§ 11.

Herr talmannen anmälde, att någon ansökning till sekreterarbefattningen hos kammaren icke inkommit, och hemställde, huruvida kammaren behagade genast företaga val av sekreterare.

Denna hemställan bifölls av kammaren, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknig valet hava så utfallit, att till sekreterare utsetts juris och filosofie kandidaten Per Cronvall med 175 eller alla avgivna röster.

Sekreteraren, som härefter på kallelse inställde sig, övertog, efter erhållen kännedom om valets utgång, protokollsföringen.

Fabian Månsson.

G. A. Björkman
från Norrköping.

§ 12.

Till talarplatser för ledamöter, som kunde vilja därav begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag de två för ändamålet anordnade, på vardera sidan om talmansbordet befintliga platserna.

§ 13.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från

var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12,20 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Onsdagen den 11 januari.

Kl. 10,30 f. m.

§ 1.

Herr talmannen meddelade, dels att herrar Törnkvist i Karlskrona, Jönsson i Fridhill, Björk, Isaksson, Waldén, Nilsson i Tånga, Törnkvist i Bjuv, Johansson i Brånalt och Norsell, som vid det i början av sammanträdet nästlidna gårdag verkställda uppropet ej låtit sig avhöra, anmält, att de på grund av tågförseining ej kunnat infinna sig förr än senare på dagen, dels ock att nämnda ledamöter nu intagit sina platser i kammaren; och blevo de av dem anmälda förfallen av kammaren godkända.

Vidare tillkännagav herr talmannen, att jämväl herr Ward inställt sig vid riksdagen.

§ 2.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att vid plenum nästkommande dag företaga val av tre ledamöter att deltaga i talmansöverläggningarna, två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli, åtta ledamöter att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning samt tre ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 3.

Vidare beslöt kammaren, likaledes på förslag av herr talmannen, som förmälde sig hava om tiden för valen samrätt med första kammarens talman, att företaga val av ledamöter i de ständiga utskotten samt i utrikesnämnden måndagen den 16 och av suppleanter i samma utskott och nämnd tisdagen den 17 innevarande januari.

Ordet begärdes nu av herr *förste vice talmannen*, som yttrade: Jag tillåter mig hemställa, att kammaren måtte besluta utse supple-

anter i de ständiga utskotten till ett antal av två utöver de ordinarie ledamöternas antal.

Denna hemställan bifölls av kammaren.

§ 4.

Herr talmannen och kammarens ledamöter avgingo kl. 10,45 till slottskapellet, varest riksdagspredikan hölls. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen.

Hans Maj:t Konungen öppnade riksdagen med ett tal, varefter hans excellens herr statsministern *Branting* uppläste Kungl. Maj:ts berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Efter det första kammarens talman framfört första kammarens undersåtliga vördnad, framträdde andra kammarens talman och yttrade:

Eders Majestät!

Det är i en djupt allvarlig tid, som Sveriges riksdag i år samlas. Tunga vila molnen över en värld, som ännu ej återfunnit sig själv i ett nödvändigt arbete för att hela det, som kriget bröt ned. Svår och tryckande lägrar sig här hemma nöden i tiotusentals hem, där arbetsutkomst saknas och bekymren växa för varje dag som går. De vidhjärtade ord, Eders Maj:t nyss yttrat om vår plikt att taga del i arbetet på Europas återuppbyggande, skola för visso väcka anklang inom hela vårt folk. Och lika mycket skall det kännas som en gryning till en ljusning i nödens boningar, att Eders Maj:t ämnar framlägga förslag till omfattande åtgärder till arbetslöshetens bekämpande. Vi äro alla medvetna om de stora svårigheter, som i år komma att möta oss i vårt arbete. Men jag tror mig kunna försäkra, att andra kammaren, som i år framträder såsom ett trognare uttryck för Sveriges fullmyndiga befolkning, män som kvinnor, än någonsin tillföre i vårt folks historia, är fast besjälad av uppsåtet att låta sina rådslag och beslut ledas allenast av omtanken om allmänt väl.

Jag frambär härmed inför Eders Maj:t andra kammarens undersåtliga vördnad.

Härpå fingo talmännen vardera mottaga ett exemplar av Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov ävensom ett exemplar av Kungl. Maj:ts proposition, nr 2, om tilläggsstat till rikstaten för år 1922, varefter ceremonien på rikssalen avslutades; och åtskildes andra kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem
Per Cronwall.